

PROGRAM PRIORYTETOWY

Tytuł programu:

Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Część 1) Program pilotażowy KAWKA

1. Cel programu

Zmniejszenie narażenia ludności na oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza w strefach, w których występują znaczące przekroczenia dopuszczalnych i docelowych poziomów stężeń tych zanieczyszczeń, dla których zostały opracowane programy ochrony powietrza. Cel programu będzie osiągany, poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, w szczególności pyłów PM 2,5, PM 10 oraz emisji CO₂.

Program wspiera realizację postanowień Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (CAFE).

2. Wskaźniki osiągnięcia celu

Nazwa/ jednostka miary		Zmniejszenie emisji pyłu PM 10 [Mg/rok]					
Forma dofinansowania		bezzwrotna					
Wartości wskaźnika		Rok					
		2013	2014	2015	2016	lata kolejne	Razem
I.*	Planowane	155	320	155			630
II.**	Rzeczywiste		45	125	190	270	630

w tym

Nazwa/ jednostka miary		Zmniejszenie emisji pyłu PM 2,5 [Mg/rok]					
Forma dofinansowania		bezzwrotna					
Rok		2013	2014	2015	2016	lata kolejne	Razem
Wartości wskaźnika							
I.*	Planowane	155	310	155			620
II.**	Rzeczywiste		45	125	185	265	620

Nazwa/ jednostka miary		Zmniejszenie emisji CO ₂ [Mg/rok]					
Forma dofinansowania		bezzwrotna					
Wartości wskaźnika		Rok					
		2013	2014	2015	2016	lata kolejne	Razem
I.*	Planowane	33 500	67 000	33 500			134 000
II.**	Rzeczywiste		10 000	27 000	40 000	57 000	134 000

*)- wartości miernika wynikające z planowanych do zawarcia umów

**- wartości wskaźnika wynikające z planowanych do zakończenia umów

3. Budżet

- Planowane zobowiązania dla bezzwrotnych form dofinansowania programu wynoszą 400 mln zł.
- Wypłaty środków z podjętych i planowanych do podjęcia zobowiązań dla bezzwrotnych form dofinansowania programu wynoszą 400 mln zł.
- Tabelę budżetu programu priorytetowego przedstawiono w załączniku 1 do programu.

4. Okres wdrażania programu

1. Program jest wdrażany w latach: 2013 – 2018.
2. Alokacja środków w latach 2013 – 2015.
3. Płatności na rzecz beneficjentów i odbiorców końcowych: do 31.12.2018 roku.

5. Terminy i sposób składania wniosków

1. Wnioski od WFOŚiGW będą przyjmowane w terminie 180 dni roboczych od daty ogłoszenia naboru przez NFOŚiGW. Nabory będą powtarzane do wyczerpania środków NFOŚiGW.
2. Terminy składania wniosków dla beneficjentów określają indywidualnie WFOŚiGW w ogłoszeniach o konkursach umieszczanych na swojej stronie internetowej.

6. Podstawy prawne udzielenia dofinansowania

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).
2. Pomoc publiczna udzielana będzie zgodnie z warunkami określonymi w szczególności w:
 - 1) Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2006r. w sprawie ustanowienia programu pomocowego w zakresie regionalnej pomocy publicznej na niektóre inwestycje w ochronie środowiska (Dz. U. Nr 246, poz. 1795 z późn. zm.);
 - 2) Rozporządzeniu Komisji (WE) NR 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. L 379 z 28.12.2006).

7. Szczegółowe zasady udzielania dofinansowania

7.1 Formy dofinansowania

Dotacja udzielana przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW.

7.2 Intensywność dofinansowania udzielanego przez WFOŚiGW z udziałem środków NFOŚiGW

- 1) kwota dofinansowania wynosi do 90 % kosztów kwalifikowanych, w tym do 45% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW w formie dotacji;
- 2) przy określaniu wysokości dofinansowania uwzględnia się przepisy dotyczące dopuszczalności pomocy publicznej.

7.3 Warunki dofinansowania

- 1) warunki udostępniania środków przez NFOŚiGW wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej:
 - a) WFOŚiGW składa w ramach ogłoszonego naboru jeden wniosek, który może dotyczyć kilku obszarów;
 - b) wysokość udostępnianych środków finansowych dla każdego z WFOŚiGW stanowi sumę alokacji dla obszarów objętych wnioskiem, z zastrzeżeniem ust. 10.6, w następujący sposób:

Dostępną alokację wyznacza się oddzielnie dla każdego z obszarów wg poniższego wzoru.

$$A_n = \frac{L_n * B_k}{\Sigma (L_1 + L_2 + L_3 + L_4 + \dots L_n)}$$

gdzie:

A_n – dostępna alokacja dla obszaru n (objętego wnioskiem o dofinansowanie z danego województwa);

$\Sigma(L_1 + L_2 + \dots L_n)$ – łączna liczba ludności w miastach na terenie których występują obszary zgłoszone przez wszystkie WFOŚiGW w ramach naboru i kwalifikujących się do programu priorytetowego (zgodnie z programem każdy obszar musi spełniać kryteria określone w ust. 8. 1 pkt 7);

L_n - liczba ludności miasta (wg GUS wg. stanu na rok (lub dwa lata w zależności od dostępności danych) poprzedzający złożenie wniosku) na terenie którego występuje obszar n kwalifikujący się do programu priorytetowego;

B_k - budżet konkursu

- c) udostępnienie środków jest nieodpłatne i bezzwrotne, z zastrzeżeniem lit. d);
- d) zwrotowi do NFOŚiGW podlegają niewykorzystane lub nieprawidłowo wykorzystane środki udostępnione WFOŚiGW oraz pożytki od środków udostępnionych WFOŚiGW;
- e) NFOŚiGW odstępuje od pobrania zabezpieczenia od WFOŚiGW;
- f) udostępnienie środków nastąpi na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej pomiędzy NFOŚiGW i WFOŚiGW;
- g) środki będą przekazywane na wniosek WFOŚiGW w transzach kwartalnych. Limity wypłat określa umowa pomiędzy NFOŚiGW i WFOŚiGW.

2) Warunki dofinansowania udzielanego przez WFOŚiGW dla beneficjenta z udziałem środków udostępnionych przez NFOŚiGW:

- a) udzielając dotacji ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW, WFOŚiGW działa we własnym imieniu na rzecz NFOŚiGW;
- b) zaangażowanie środków WFOŚiGW w realizację niniejszego programu priorytetowego stanowi do 45% kosztów kwalifikowanych;
- c) przedsięwzięcie objęte wnioskiem o dofinansowanie jest:
 - ujęte w obowiązującym programie ochrony powietrza opracowanym zgodnie z art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska i Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych;

oraz

- zlokalizowane na obszarze miasta powyżej 10 000 mieszkańców (ograniczenie ilościowe nie dotyczy miejscowości o charakterze uzdrowiskowym);

- d) beneficjent programu, przekazując środki finansowe ostatecznemu odbiorcy korzyści, jest zobowiązany do zapewnienia zgodności pomocy publicznej z zasadami jej udzielania oraz realizacji innych obowiązków podmiotu udzielającego pomocy;
- e) przy wyborze przedsięwzięć do dofinansowania przez WFOŚiGW stosuje się kryteria obowiązujące w danym WFOŚiGW (w tym **obowiązkowo** wskaźniki efektywności kosztowej), z uwzględnieniem warunków niniejszego programu.

7.4 Beneficjenci

- 1) Beneficjentem programu są podmioty wskazane w programach ochrony powietrza, które planują realizację albo realizują przedsięwzięcia mogące być przedmiotem dofinansowania przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW, z uwzględnieniem warunków niniejszego programu.

Kategorie beneficjentów wskażą indywidualnie WFOŚiGW w ogłaszanych konkursach.

- 2) Ostateczny odbiorca korzyści: podmioty wskazane w programach ochrony powietrza, korzystające z dofinansowania, wyłącznie za pośrednictwem beneficjenta.

7.5 Rodzaje przedsięwzięć

Dofinansowaniem mogą być objęte przedsięwzięcia ujęte w obowiązujących, na dzień ogłoszenia przez WFOŚiGW konkursu, programach ochrony powietrza, w szczególności:

- 1) przedsięwzięcia mające na celu ograniczanie niskiej emisji związane z podnoszeniem efektywności energetycznej oraz wykorzystaniem układów wysokosprawnej kogeneracji i odnawialnych źródeł energii, w szczególności:
 - a) likwidacja lokalnych źródeł ciepła tj.: indywidualnych kotłowni lub palenisk węglowych, kotłowni zasilających kilka budynków oraz kotłowni osiedlowych i podłączenie obiektów do miejskiej sieci ciepłowniczej lub ich zastąpienie przez źródło o wyższej niż dotychczas sprawności wytwarzania ciepła spełniające wymagania emisyjne określone przez właściwy organ. W przypadku likwidacji palenisk indywidualnych zakres przedsięwzięcia może m.in. obejmować wykonanie wewnętrznej instalacji c.o. i c.w.u. lub instalacji gazowej;
 - b) rozbudowa sieci ciepłowniczej w celu podłączenia istniejących obiektów (ogrzewanych ze źródeł **lokalnych** przy wykorzystywaniu paliwa stałego) do centralnego źródła ciepła wraz z podłączeniem obiektu do sieci;
 - c) zastosowanie kolektorów słonecznych celem obniżenia emisji w **lokalnym** źródle ciepła opalanym paliwem stałym;
 - d) termomodernizacja budynków wielorodzinnych zgodnie z zakresem wynikającym z wykonanego audytu energetycznego, wyłącznie jako element towarzyszący przebudowie lub likwidacji **lokalnego** źródła ciepła opalanego paliwem stałym.
- 2) zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł komunikacji miejskiej w szczególności:
 - a) wdrażanie systemów zarządzania ruchem w miastach;
 - b) budowa stacji zasilania w CNG lub energię elektryczną miejskich środków transportu zbiorowego;
 - c) wdrożenie innych przedsięwzięć ograniczających poziom substancji w powietrzu powodowanych przez komunikację w centrach miast (z wyłączeniem wymiany taboru

- lub silników, przebudowy lub budowy nowych tras komunikacyjnych dla ruchu samochodowego i szynowego).
- 3) kampanie edukacyjne (dotyczy beneficjentów) pokazujące korzyści zdrowotne i społeczne z eliminacji niskiej emisji, oraz/lub informujące o horyzoncie czasowym wprowadzenia ograniczeń stosowania paliw stałych lub innych działań systemowych gwarantujących utrzymanie poziomu stężeń zanieczyszczeń po wykonaniu działań naprawczych.
 - 4) utworzenie baz danych (dotyczy jednostek samorządu terytorialnego lub instytucji przez nie wskazanych) pozwalających na inwentaryzację źródeł emisji.

Warunkiem uzyskania dofinansowania przedsięwzięć wymienionych w ust. 7.5 pkt 1 i 2 jest ich łączna realizacja z działaniami wymienionymi w ust. 7.5 pkt 3 i 4.

8. Szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć

Kryteria formalne		tak	nie
1.1	Działania wymienione w ust. 7.5 pkt 1 i 2 programu są podejmowane łącznie z przedsięwzięciami wymienionymi w ust. 7.5 pkt 3 i 4 programu.		
1.2	Wniosek spełnia warunki dofinansowania w odniesieniu do ust. 7.3.2 programu.		
1.3	We wniosku wskazano listę obszarów objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz z podaniem: a) liczby ludności zamieszkującej na terenie miasta (wg danych GUS za rok (lub dwa lata w zależności od dostępności danych) poprzedzający złożenie wniosku), na którym występuje ten obszar.		
1.4	Do wniosku dołączono oceny roczne jakości powietrza wykonane dla 2 lat z okresu ostatnich 4 lat poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie i dla danego obszaru, przez właściwy terytorialnie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, w zakresie : a) poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM 10 określonego jako średnia 24-godzinna; b) poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM 10.		
1.5	Do wniosku załączono wypis z obowiązującego programu ochrony powietrza, celem potwierdzenia konieczności realizacji przedsięwzięć objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz z uzasadnieniem wyboru zadań wskazanych do dofinansowania wraz z uchwałą uchwalającą ten program.		
1.6	Wnioskowane wydatki są zgodne z katalogiem kosztów kwalifikowanych zawartym w ust. 9.		

1.7	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z programem priorytetowym tj:		
	1.7.1 Przedsięwzięcie zlokalizowane jest w mieście powyżej 10 000 mieszkańców (ograniczenie ilościowe nie dotyczy miejscowości o charakterze uzdrowiskowym), na obszarze którego, w przynajmniej 2 latach w okresie ostatnich 4 lat, poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie, w ocenie rocznej jakości powietrza wykonanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, w oparciu o pomiary, zidentyfikowano co najmniej jeden obszar, na którym jednocześnie przekroczone zostały normy jakości powietrza w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 18.09.2012 r. poz. 1031) w odniesieniu do: a) poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM 10 określonego jako średnia 24-godzinna; b) poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM 10.		
	1.7.2 Na terenie obszaru, o którym mowa w pkt 1.7.1, właściwy organ administracji samorządowej ustalił horyzont czasowy i harmonogram wprowadzania rozwiązań prawnych dotyczących: planu działań systemowych służących utrzymaniu poziomu stężeń zanieczyszczeń po wykonaniu działań objętych wnioskiem o dofinansowanie (np. plan działań krótkoterminowych, plan zaopatrzenia w ciepło lub zatwierdzony plan zagospodarowania terenu zawierający warunki zaopatrzenia w ciepło) lub rozwiązań obejmujących ograniczenie stosowania paliw stałych wraz z jednoczesnym systemem kontroli. <i>W przypadku braku możliwości zamiany kotłów/pieców węglowych na paliwo gazowe bądź przyłączenia budynków ogrzewanych paliwem stałym do sieci ciepłowniczych będzie akceptowane wdrożenie przez właściwy organ administracji samorządowej rozwiązań obligujących do stosowania wyłącznie źródeł ciepła opalanych paliwem stałym o określonych przez ten organ standardach emisyjnych i standaryzowanego paliwa wraz z systemem kontroli jego stosowania zgodnie z art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska.</i>		
Kryteria merytoryczne		tak	nie
2.1	Efekt ekologiczny – wykazanie zmniejszenia emisji PM 2,5, PM 10 oraz CO ₂ - dane i założenia są wiarygodne.		
2.2.	Struktura finansowa przedsięwzięcia: zapewnia zbilansowanie źródeł finansowania całego przedsięwzięcia.		
Kryterium selekcji		tak	nie

3.	Dla wyboru przedsięwzięć zastosowano wskaźnik efektywności kosztowej stosowany w danym WFOŚiGW.		
----	---	--	--

9. Koszty kwalifikowane

1. Koszty poniesione na realizację przedsięwzięcia w okresie od 01.01.2011 r. do 31.12.2018 r.
2. Do dofinansowania kwalifikują się także koszty przygotowania dokumentacji poniesione przed 01.01.2011 r.
3. Przy określaniu kosztów kwalifikowanych należy uwzględniać warunki udzielania pomocy publicznej.
4. Podatek VAT nie jest kosztem kwalifikowanym, jeżeli beneficjent lub ostateczny odbiorca korzyści ma możliwość żądania zwrotu lub odliczenia podatku VAT.
5. Koszty kwalifikowane do dofinansowania ze środków NFOŚiGW:
 - 1) koszty kampanii informacyjno – edukacyjnych, opracowań, raportów;
 - 2) koszty przygotowania niezbędnych projektów i dokumentacji (w tym audytów energetycznych, inwentaryzacji źródeł emisji, opracowania baz danych źródeł emisji);
 - 3) koszt nabycia albo koszt wytworzenia nowych środków trwałych, w tym:
 - a) budowli i budynków (powinien istnieć bezpośredni związek między nabyciem budynków i budowli a celami przedsięwzięcia), maszyn i urządzeń,
 - b) narzędzi, przyrządów i aparatury,
 - c) infrastruktury technicznej związanej z nową inwestycją, przy czym przez budowę urządzeń infrastruktury technicznej rozumie się instalacje wewnętrzne w obiektach technologicznych, przyłącza doprowadzające media do obiektów technologicznych, elementy ogrodzeń i zieleni chroniące obiekty technologiczne, drogi i place technologiczne, itp.;
 - 4) koszt instalacji i uruchomienia środków trwałych;
 - 5) koszt nabycia materiałów lub robót budowlanych, pod warunkiem że pozostają w bezpośrednim związku z celami przedsięwzięcia objętego wsparciem;
 - 6) nabycie wartości niematerialnych i prawnych w formie: patentów, licencji, nieopatentowanej wiedzy technicznej, technologicznej lub z zakresu organizacji i zarządzania;
 - 7) usługi niezbędne do realizacji inwestycji, w tym nadzór i badania potwierdzające osiągnięcie efektu ekologicznego i jego trwałości.

10. Procedura udostępniania środków WFOŚiGW

1. Ogłoszenie o naborze wniosków składanych przez WFOŚiGW zamieszczane jest na stronie internetowej NFOŚiGW: www.nfosigw.gov.pl.
2. W ogłoszeniu naboru wniosków przez NFOŚiGW podaje się dostępną w ramach naboru alokację środków.
3. Rozpoczęcie procedury udostępniania środków na rzecz wszystkich wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej następuje na podstawie wniosków

złożonych w NFOŚiGW na obowiązującym wzorze (każdy WFOŚ składa wniosek indywidualnie).

4. Wniosek o udostępnienie środków obejmuje w szczególności:
 - 1) wysokość wnioskowanej kwoty,
 - 2) udokumentowaną kwotę środków WFOŚiGW przeznaczoną na dofinansowanie przedsięwzięć z udziałem środków udostępnionych przez NFOŚiGW,
 - 3) planowany efekt ekologiczny. Jako efekt ekologiczny określa się wielkość zredukowanej emisji pyłu PM 2,5 i PM 10 oraz CO₂ wyrażonej w [Mg/rok],
 - 4) wnioskowany harmonogram udostępniania środków NFOŚiGW.
5. Sposób obliczenia wysokości udostępnianych środków finansowych dla każdego z WFOŚiGW określony jest w ust. 7.3.
6. W przypadku niewykorzystania całości alokacji, kwota udostępnienia na rzecz poszczególnych WFOŚiGW może ulec zwiększeniu, proporcjonalnie do zgłoszonego zapotrzebowania na środki, wynikającego ze złożonych wniosków. Podział niewykorzystanej alokacji dokonany zostanie w następujący sposób:

$$Ad_n = \frac{L_n * Br_k}{\Sigma d(L_1+L_2+L_3+L_4+....L_n)}$$

gdzie:

Ad_n – wielkość dodatkowej alokacji dla obszaru n (objętego wnioskiem z danego województwa, na którym występuje wyższe zapotrzebowanie na środki od wartości alokacji wyznaczonej w oparciu o ust. 7.3 pkt 1 ppkt 1);

L_n - liczba ludności miasta (wg GUS wg. stanu na rok (lub dwa lata w zależności od dostępności danych) poprzedzający złożenie wniosku, na terenie którego występuje obszar n kwalifikujący się do programu priorytetowego;

$\Sigma(L_1+L_2+....L_n)$ – łączna liczba ludności w miastach na terenie których występują obszary zgłoszone przez wszystkie WFOŚiGW w ramach naboru i kwalifikujących się do programu priorytetowego (objętych wnioskami z województw, na których występuje wyższe zapotrzebowanie na środki od wartości alokacji wyznaczonej w oparciu o ust. 7.3 pkt 1 ppkt 1)

Br_k - niewykorzystana część budżetu konkursu.

7. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku przez NFOŚiGW, zawarta będzie cywilnoprawna umowa udostępnienia środków pomiędzy NFOŚiGW i WFOŚiGW.
8. Efekty ekologiczne osiągnięte w związku z realizacją przedsięwzięć z udziałem środków udostępnionych WFOŚiGW ewidencjonowane są przez WFOŚiGW i NFOŚiGW proporcjonalnie do zaangażowanych środków.
9. NFOŚiGW uprawniony jest do kontroli przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków udostępnionych przez NFOŚiGW.

Załącznik 1

Tabela budżetu programu priorytetowego „Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii”. Część 1)
Program pilotażowy KAWKA

Budżet programu priorytetowego:		Likwidacja niskiej emisji poprzez wzrost efektywności energetycznej i wykorzystanie rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Część 1) Program pilotażowy KAWKA				
Bezzwrotne formy dofinansowania						
Rok		Lata poprzednie	2013	2014	2015	Limit wypłat ogółem
Forma dofinansowania:		dotacja				
Kwota zobowiązań i wypłat:						
(tys. zł)						
I. Planowane zobowiązania (kwota zobowiązań wynikająca z zawieranych w danym roku umów)			100 000,0	200 000,0	100 000,0	400 000,0
II Planowane wypłaty	w roku 2014 dla:		30 000,0			30 000,0
	w roku 2015 dla:		40 000,0	40 000,0		80 000,0
	w roku 2016 dla:		30 000,0	60 000,0	30 000,0	120 000,0
	w latach kolejnych:			100 000,0	70 000,0	170 000,0
	Razem dla:		100 000,0	200 000,0	100 000,0	400 000,0